

København, den 30 MRS. 2004

Modtaget:

31.03.04 001772

J.nr.: 3- 1107-0300-0032

Konkurrencerådet
Nørregade 49
1165 København K

På grundlag af en undersøgelse af effektivitets- og konkurrenceforholdene inden for lodsvæsenet anmodede Konkurrencerådet mig den 26. november 2003 i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5, om en udtalelse om Konkurrencestyrelsens forslag til forbedringer af lodsvæsenets effektivitets- og konkurrenceforhold.

Rådet foreslår, at lodsloven ændres således, at lodsvæsenets og de autoriserede havnelodders eneret til at lodse skibe i dansk territorialfarvand ophæves. Endvidere foreslår Rådet, at der etableres den hertil nødvendige uddannelse med lige adgang, og at der fastsættes åbne, gennemsigtige og ikke-diskriminerende vilkår for etablering af lodsvirksomhed. I forlængelse heraf foreslår Rådet blandt andet, at lodstaksterne ændres til maksimaltakster, at underskudsgivende lodsninger udbydes, at der åbnes mulighed for at udbyde forsyningspligten i et afgrænset område, og at der oprettes en fond til dækning af ekstraudgifter ved udførelse af underskudsgivende lodsninger.

Jeg finder en delvis konkurrenceudsætning af lodsvæsenet mulig. Forudsætningen herfor er imidlertid, at følgende 3 overordnede målsætninger for lodsvæsenet opfyldes:

- **Forsyningsikkerhed**
- **Selvfinansiering**
- **Kvalitet**

Jeg finder det tvivlsomt, om den af Konkurrencerådet foreslåede model med en fond til dækning af underskudsgivende lodsninger vil kunne opfylde disse 3 forudsætninger.

Jeg kan i øvrigt henvise til Forsvarsministeriets høringssvar til Konkurrencestyrelsen af 3. november 2003, hvor der er anførte en række andre betænkeligheder ved den foreslåede model.

Mine embedsmænd har i det forløbne kvartal gennemført en række drøftelser med embedsmænd fra Økonomi- og Erhvervsministeriet. Der var enighed om, at der i forbindelse med en konkurrenceudsætning af lodsvæsenet ikke må være tvivl om, at de 3 overordnede betingelser for lodsvæsenets virke er opfyldt. I forlængelse heraf har der været drøftelser af en række alternative modeller. Én af disse modeller er der enighed om at foreslå gennemført.

Jeg finder på den baggrund, at det er muligt at foretage en konkurrenceudsætning af de gennemsejlingslodsninger, der ikke er omfattet af IMO's anbefalinger i Resolution MSC. 138(76) om at benytte lods ved gennemsejling af T-ruten mellem Skagen og Gedser øst og af Øresund. Ved gennemsejlingslodsninger forstås lodsninger i stræderne og dansk territorialfarvand, der ikke indebærer anløb af dansk havn.

Jeg lægger herved vægt på, at både de konkurrenceudsatte lodsninger og de lodsninger, som fortsat kun kan udføres af lodsvæsenet, giver grundlag for en økonomisk bæredygtig virksomhed.

Opmærksomheden henledes på, at mere end 95 % af de skibe, der i 2002 var omfattet af IMO's anbefalinger om at benytte lods, har benyttet lods ved gennemsejling af Storebælt, hvorfor muligheden for forbedringer for denne gruppe er beskeden. Af denne årsag er de øvrige gennemsejlende skibe den primære målgruppe for øget anvendelse af lodser og styrket overvågning af sejladsikkerheden. Det må af flere grunde, herunder det forhold, at en "markedsbestemt" pris for lodsning antages at blive lavere end den nuværende, forventes, at lodsningerne i denne gruppe i fremtiden vil udgøre en stigende andel.

De skønnes, at gennemsejlingslodsninger, der ikke er omfattet af IMO's anbefaling om at tage lods, indbringer mellem 25 og 30 % af lodsvæsenets lodsningssindtægter, og andelen påregnes at ville stige i de nærmeste år.

Med hensyn til øvrige lodsningstyper, f.eks. de skibe, der er omfattet af IMO-anbefalingen, og de skibe, der i forbindelse med sejlads til eller fra dansk havn er omfattet af lodspligt, har det ikke inden for den korte tidsfrist været muligt fuldt ud at gennemføre de fornødne analyser, afgrænsninger og konsekvensvurderinger af en konkurrenceudsætning efter alternative modeller.

Det er derfor min hensigt, at der i umiddelbar forlængelse af dette svar til Konkurrencerådet igangsættes et lovforberedende arbejde, der dels skal fortsætte analyserne af mulighederne for at konkurrenceudsætte yderligere områder under Lodsvæsenet under iagttagelse af de tre overordnede målsætninger, dels skal forberede de konkrete ændringer af lodsloven med henblik på at konkurrenceudsætte de gennemsejlingslodsninger, der ikke er omfattet af IMO's anbefalinger, samt de områder, der under det lovforberedende arbejde peges på, kan konkur-

renceudsættes. Resultaterne af det næsten afsluttede arbejde i det af regeringen under Forsvarsministeriet nedsatte udvalg om øget anvendelse af lodser samt styrket overvågning af sejladsikkerheden kan inddrages i dette arbejde. Det lovforberedende arbejde skal afsluttes inden udgangen af 2004 med henblik på, at jeg primo 2005 (Folketingssamlingen 2004-2005) kan fremsætte forslag til de nødvendige lovændringer, herunder ændringer af andre dele af lodsloven, som jeg også finder behov for at revidere. Det tilstræbes, at lovændringen vil kunne have virkning fra senest den 1. januar 2006.

I tilknytning hertil skal det oplyses, at det må forudses som en mulighed, at lodsydelsen i løbet af en overskuelig årrække kan ændre karakter, således at lodsning i væsentligt omfang vil kunne ydes som landbaseret lodsning. Dette forudsætter imidlertid bl.a., at de nødvendige hjælpemidler, bl.a. AIS og kystradarer, er udbygget i nødvendigt omfang.

I forbindelse med konkurrenceudsætningen er det forudsat, at Farvandsvæsenet vil skulle forestå bl.a. tilsyn og kontrol med det samlede lodserhverv, herunder den nødvendige kontrol med, at de private lodser opfylder de betingelser og regelsæt, der opstilles. Lods væsenet vil endvidere skulle varetage uddannelsen af nye lodser uden betaling.

Afslutningsvis skal jeg for god ordens skyld oplyse, at jeg også finder det hensigtsmæssigt at foreslå en evaluering af lodsloven senest 3 år efter dens ikrafttræden med henblik på at vurdere erfaringerne af konkurrenceudsætningen og mulighederne for at konkurrenceudsætte yderligere områder.

Med venlig hilsen

 Svend Aage Jensby